

Гарчиг

1. ТӨСЛИЙН ТОВЧ ТОДОРХОЙЛОЛТ.....	3
1.1. Ерөнхий мэдээлэл	3
1.1.1. Төслийн нэр	3
1.1.2. Төслийн зорилго.....	3
1.1.3. Гүйцэтгэгч.....	3
1.1.4. Гүйцэтгэгчийн хаяг, утас	3
1.1.5. Төслийн талбайн байршил.....	3
1.1.6. Төслийн товч танилцуулга, хүчин чадал.....	4
1.1.7. Уурхайн ажиллах горим	4
1.1.8. Уулын ажлын төлөвлөгөө.....	4
2. СӨРӨГ НӨЛӨӨЛЛИЙГ БУУРУУЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ	5
2.1. Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний гол зорилт, хамрах хүрээ	5
2.2. Нөхөн сэргээлтийн арга хэмжээний биелэлт	13
2.3. 2023 оны дүйцүүлэн хамгаалах арга хэмжээний биелэлт	15
3. 2023 ОНЫ ОРЧНЫ ХЯНАЛТ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ХӨТӨЛБӨРИЙН ТАЙЛАН.....	16
3.1. Агаарын бохирдол.....	16
3.2. Хөрсний хими, физик шинж чанар, хүнд металлын шинжилгээ.....	17
3.3. Усны химийн шинжилгээ	18

Зургийн жагсаалт

Зураг 1. Төслийн талбайн байршил	3
Зураг 2. Төсөл хэрэгжиж буй талбай.....	3
Зураг 3. Усалгааны ёнкость.....	5
Зураг 4. Ангор дээвэртэй байгууламж.....	6
Зураг 5. Шинэчилсэн бохирын цооног.....	6
Зураг 6. Шинэчилсэн усны тоолуурын хэсэг.....	7
Зураг 7. Ажилчдад сургалт явуулж буй байдал.....	7
Зураг 8. Усны төлбөр төлсөн баримт	7
Зураг 9. Шинэчлэн барьсан хаягдал тос масло хадгалах хэсэг.....	8
Зураг 10. Үрсэлгээ хийсэн байдал	9
Зураг 11. Үрсэлгээ бэлтгэж буй байдал.....	9
Зураг 12. Хог хаягдлын төлбөр төлсөн баримт.....	10
Зураг 13. Хог хаягдлын бүртгэлийн дэвтэр	10
Зураг 14. Гэрлэх ёслолын ордны гонх.....	12
Зураг 15. Уурхайн талбайд шинээр суулгасан ба ургаж буй модны байдал	13
Зураг 16. Мод тарьсан талбай	13
Зураг 17. Халцарч зулгарсан байсан газрыг ургамалжуулсан байдал	14
Зураг 18. Уурхайн баруун урд байрлах овоолго бүхий хэсэгт техникийн нөхөн сэргээлт хийж буй байдал	14
Зураг 19. Нөхөн сэргээлт хийсэн талбайн байршил	14
Зураг 20. Рашааны эхийг хашсан байдал	15
Зураг 21. Их нарангийн рашаан	16

Хүснэгтийн жагсаалт

Хүснэгт 1. Төслийн талбайн координат цэг.....	3
Хүснэгт 2. 2023 оны уулын ажлын төлөвлөгөө	4
Хүснэгт 3. Агаар мандалд учруулах сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөөний биелэлт	5
Хүснэгт 4. Усан орчинд үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөөний биелэлт.....	6
Хүснэгт 5. Хөрсөн бүрхэвчид учруулах сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөөний биелэлт	8
Хүснэгт 6. Газрын хэвлийд учруулах сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөөний биелэлт	8
Хүснэгт 7. Ургамлан бүрхэвчид учруулах сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөөний биелэлт	8
Хүснэгт 8. Амьтны аймагт учруулах сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөөний биелэлт	9

Хүснэгт 9. Хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөөний биелэлт.....	9
Хүснэгт 10. Удирдлага зохион байгуулалтын төлөвлөгөөний биелэлт	10
Хүснэгт 11. Нөхөн сэргээлтийн ажлын хүрээнд хийж гүйцэтгэсэн ажлууд	13
Хүснэгт 12. Мод тарьсан талбайн координат цэг	13
Хүснэгт 13. Нөхөн сэргээлт хийсэн талбайн координат цэг.....	14
Хүснэгт 14. Дүйцүүлэн хамгаалах нөхөн сэргээлтийн ажлын зардал	15
Хүснэгт 15. Их нарангийн рашааны координат цэг	15
Хүснэгт 16. 2023 оны БОМТ-ний дагуу хийгдсэн ажлын биелэлтийн зардлын нэгдсэн тооцоо	16
Хүснэгт 17. Агаарын чанарын хэмжилтийн дүн (9-р сар)	16
Хүснэгт 18. Хөрсний химийн үндсэн шинж	17
Хүснэгт 19. Хөрсний хүнд металлын сорьц.....	17
Хүснэгт 20. Хөрсний химийн үндсэн шинж	18
Хүснэгт 21. Хөрсний хүнд металлын сорьц.....	18
Хүснэгт 22. Усны химийн найрлага	18
Хүснэгт 23. Усны хүнд металлын агууламж.....	18
Хүснэгт 24. Усны химийн найрлага	19
Хүснэгт 25. Усны шинжилгээ	19

1. ТӨСЛИЙН ТОВЧ ТОДОРХОЙЛОЛТ

1.1. Ерөнхий мэдээлэл

1.1.1. Төслийн нэр

"Тэвхэн" ХХК-ийн “Баяншанд шохойн чулууны ордыг ил аргаар олборлон баяжуулах” төсөл

1.1.2. Төслийн зорилго

Уул уурхайн үйлдвэрлэл хөгжүүлж шохойн чулуу олборлон баяжуулах

1.1.3. Гүйцэтгэгч

Нэр: “Тэвхэн” ХХК

Улсын бүртгэлийн дугаар: 9011064132

Регистрийн дугаар: 2063158

Тусгай зөвшөөрөл: MV-017063

1.1.4. Гүйцэтгэгчийн хаяг, утас

Хаяг: Улаанбаатар хот, Сонгинохайрхан дүүрэг, 4-р хороо, Их наран

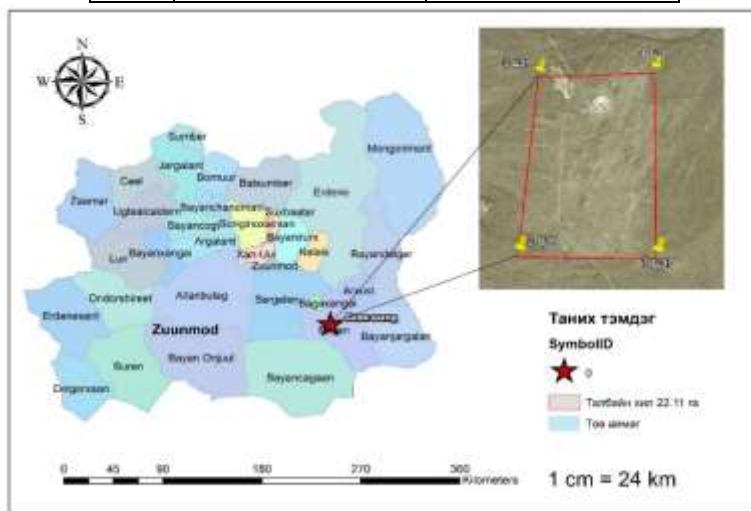
Утас: 99112595, 91888851

1.1.5. Төслийн талбайн байршил

Төв аймгийн Баян сумын нутагт Улаанбаатар хотоос зүүн урагш 110 км, Зуунмод хотоос зүүн урагшаа 90 км, Баян сумаас зүүн урагш 5.1 км зайд оршино.

Хүснэгт 1. Төслийн талбайн координат цэг

№	Уртраг	Өргөрөг
1	107°35'38.45"E	47°11'51.72"N
2	107°35'21.45"E	47°11'51.72"N
3	107°35'21.45"E	47°12'11.73"N
4	107°35' 38.45"E	47°12'11.73"N

Зураг 1. Төслийн талбайн байршил

Зураг 2. Төсөл хэрэгжиж буй талбай

1.1.6. Төслийн товч танилцуулга, хүчин чадал

Тусгай зөвшөөрлийн талбай нь засаг захиргааны нэгжийн хуваариар Төв аймгийн Баян сумын нутаг бөгөөд Улаанбаатар хотоос зүүн урагш 110 км, Баян сумаас зүүн урагш 5.1 км зайд байршина.

Тус шохойн чулууны ордын нийт нөөц нь бодитой В ба боломжтой С зэргээр 15371,8 сая тонн нөөцтэй байна. Үүнээс үйлдвэрлэлийн үр ашигтай нөөцийн хэмжээ нь 7,250.91 сая.тн ба үүнийгээ 72 жилийн хугацаанд ашиглахаар төлөвлөсөн байна. Жилийн хүчин чадад 100 000 тн, 39 хүн жилд 216 хоног ажиллана. Унд-ахуй болон зам талбай, ногоон байгууламжийн усалгааны усыг Баян сумын худгаас зөөврөөр хангана.

1.1.7. Уурхайн ажиллах горим

Уурхайн үйл ажиллагаа нь шохойн чулуу нийлүүлэх цементийн үйлдвэрийн ажиллах горимтой уялдан ажиллах шаардлагатай бөгөөд уг цементийн үйлдвэр нь өвлийн улиралд ажилладаггүй бөгөөд 4 сарын 15-аас 11- сарын 01 хүртэл ажилладаг байна. Иймд Тус орд нь 3-р сарын 1-ээс 10 сарын 15 хүртэл ажиллах бөгөөд энэ хугацаанд хамаарах Монгол улсын хууль тогтоомжуудад заасан олон нийтээр амрах баяр амралтын хоногууд болон цаг агаарын улмаас саатах, зэрэг хүчин зүйлүүдийг харгалзан үзэж уурхайг 216 хоног ажиллана гэж тооцсон.

Уурхай нь үндсэн горимдоо 216 хоног ажиллах ба хоногт 1 ээлжээр, ээлжийн үргэлжлэх хугацаа 12 цаг байна.

1.1.8. Уулын ажлын төлөвлөгөө

Баяншанд уурхайн 2023 оны уулын ажлын хөрс хуулалт 19.5 мян.тн байна. Үүнээс ил уурхайн уулын ажлын хэмжээ нь хүдэр олборлолт 52.7 мян.тн, хөрс хуулалт байна. Үүнээс хагас боловсруулсан бүтээгдэхүүн 13.9 мян.тн, шохойн чулуу 33.4 мян.тн байна.

Уулын ажлын календарчилсан төлөвлөгөө: Баяншандын шохойн чулууны орд нь 2019 онд ТЭЗҮ-дээ нэмэлт тодотгол хийлгэсэн ба тус ондоо уурхайн бичиг баримт бүрдэл хийлгэх зэрэг ажлуудаас шалтгаалан ил уурхайн үйл ажиллагаа явагдаагүй байна. 2020 оноос эхлэн тэсэлгээний ажил хийж шохойн чулуу олборлох төлөвлөгөөтэй ажиллаж байна. Тус онд ил уурхайд хийгдэх уулын ажлын хэмжээг дараах хүснэгтэд үзүүлэв.

Хүснэгт 2. 2023 оны уулын ажлын төлөвлөгөө

№	Үзүүлэлтүүд	Нэгж	Утга
1	Хуулах хөрсний хэмжээ	м ³	19578
2	Олборлох шохойн чулууны хэмжээ	м ³	21510
			52701
3	Нийт уулын цул	м ³	41088

2. СӨРӨГ НӨЛӨӨЛЛИЙГ БУУРУУЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ

“Тэвхэн” ХХК-ийн “Баяншанд шохойн чулууны ордыг ил аргаар олборлон баяжуулах” төслийн Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөг Монгол улсын “Байгаль орчныг хамгаалах тухай”, “Байгаль орчинд нөлөөлөх байдлын үнэлгээний тухай” хууль болон бусад холбогдох хууль, журам, стандартыг баримтлан, “Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөө боловсруулах аргачлал”-ын дагуу боловсруулсны үндсэн дээр биелэлтийн тайланг хийж гүйцэтгэсэн болно.

2.1. Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний гол зорилт, хамрах хүрээ

Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөө нь төсөл хэрэгжих нутаг дэвсгэрийн байгаль орчныг хамгаалах, зүй зохистой ашиглах, нөхөн сэргээх, стратегийн үнэлгээний зөвлөмжийн хэрэгжилтийг хангах, нөлөөллийн нарийвчилсан үнэлгээгээр тогтоосон сөрөг нөлөөллийг бууруулах, арилгах, урьдчилан сэргийлэх, төсөл хэрэгжих орчинд бий болж болзошгүй сөрөг үр дагаврыг хянах, илрүүлэх үндсэн зорилго бүхий эрхзүйн баримт бичиг юм.

Хүснэгт 3. Агаар мандалд учруулах сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөөний биелэлт

№	Болзошгүй сөрөг нөлөөлөл	Гүйцэтгэсэн ажил	Зардал мян.төг
1	Олборлолтын үйл ажиллагаа, ачих, тээвэрлэх, овоолгод байршуулах зэргээс тоосжилт үүсч агаарын чанарт сөргөөр нөлөөлөх	Дулааны улиралд уурхайн дотоод болон гадаад замын тоос дарах зорилгоор усалгаа хийж ажилласан.	Ус ашиглалтын зардалд орно.
2		Тоосжилтыг дарах шинэ тенологи нэвтрүүлэх үүднээс мананжуулах төхөөрөмжийг авч ажиллуулж байна.	8 650.0
3		Уурхайн гадаад дотоод зам, талбайн тоосжилтыг багасгах үүднээс хайрган хучилттай болгосон.	-
4		Тээвэрлэлтийн үед тэвшний бүтээлгийн байнга хэрэглэж байна.	-
5		Уурхайн үйл ажиллагаанд ашиглагдах бүхий л төрлийн автомашинуудын бүрэн бүтэн байдал, засвар үйлчилгээ, хаалганы жийргэвч болон яндангийн утаа шүүгч зэргийг тогтмол хугацаанд засч, шинэчилж байна.	ҮА зардал
6		Шатаах зууханд ашиглах нүүрсний хадгалалтыг салхинд хийсэхгүй байхаар ангор дээвэртэй байгууламжийг барьж ашиглаж байна.	32 000.0
		Дүн	40 650.0

Зураг 3. Усалгааны ёнкость

Зураг 4. Ангор дээвэртэй байгууламж

Хүснэгт 4. Усан орчинд үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөөний биелэлт

№	Болзошгүй сөрөг нөлөөлөл	Гүйцэтгэсэн ажил	Зардал мян.төг
1	Төслийн үйл ажиллагааны улмаас гүний усанд бохирдол үүсэх, гүний усны нөөцөд сөрөг нөлөөлөл үзүүлэх	Ахуйн хэрэглээнээс гарах бохир усыг усалгаанд ашиглах технологийг хэрэгжүүлэх үүднээс 2023 онд бохирын цооногийг шинэчилсэн. Цаашид шат дараатайгаар цэвэршүүлэх технологийг ашиглах болно.	3 277.0
2		Гүний худгийн усны түвшин хэмжигчийг 2024 оны төлөвлөгөөнд тусгаг хэрэгжүүлэх болно.	-
3		Усалгаанд ашиглах усанд барьцалдуулагч бодис ашиглах ажлыг судалж байна.	-
4		Ахуйн хэрэглээний усыг хэмнэлттэй ашиглахын тулд ажилчдад сургалт өгч байна.	-
5		Ус ашиглах гэрээ байгуулан төлбөрийг төлсөн.	298.0
6		Гүний худгийн тоолуурыг шинэчлэн суурилуулсан.	ҮА зардал
Дүн			3 575.0

Зураг 5. Шинэчилсэн бохирын цооног

Зураг 6. Шинэчилсэн усны тоолуурын хэсэг

Зураг 7. Ажилчдад сургалт явуулж буй байдал

ТӨРИЙН БАНК ЭРСДЭЛГҮЙ ИРЭЭДҮЙН БАТАЛГАА		МӨНГӨН ШИЛЖҮҮЛЭГ / MONEY TRANSFER	
Хүлээн авагчийн / Beneficiary's:		ОwTY	Сар/М
		2023 11 07	
Бансны нэр / Bank name:	Дансны № / Account No:	Нэр (байгууллага эсвэл иргэн) / Name (organization or individual):	
ТӨРИЙН БАНК	1004000094	Т.У.Ашигзаны галбар	
Мөнгөн дүн тоогоор / Amount:	Мөнгөн дүн үсгээр / Amount in words:	Валют / Currency:	
298,000.00	Хоёр зуун сая найман мянган төгрөг	MNT	
Гүйлгээний утга, бууд тэмдэглэл / Note of payment:		Нууц код / Code:	
ТЭВХЭН ХХК УС АШИГЗАНЫ ТӨЛБӨР ТУШААЙ РД: 2063158			
Шилжүүлэгчийн / Sender's			
Бансны нэр / Bank name:	Дансны № / Account No:	Нэр (байгууллага эсвэл иргэн) / Name (organization or individual):	
ТӨРИЙН БАНК	30041539	Т.У.Ашигзаны галбар	
Мөнгөн дүн тоогоор / Amount:	Валют / Currency:	Гүйлгээний зориулалт / Transaction type:	
0.98000000	MNT	Банк дотоодын бичиг гуйгаагч 13000506	
Харилцагчийн тэмдэглэл / Customer note:			
100190000994			
Тамга / Stamp:	Баталгаат гарын үсэг / Authorized signature:		
	1. <i>[Signature]</i> 2. _____ 3. _____		
Банкны тэмдэглэл / For bank use only:			
Төлөгч №	Жүрэл №	Огноо	Гүйлгээний хэмжээ
64663004	#7:100844107	2023.11.07 15:58	500.00
Шилжүүлэгчийн Банкны Байршилны Нэр / Sender's Bank Location Name		Төлөгч гарын үсэг	
		Төрийн Банк ХУЛГАА ТӨЛӨГЧ	

Зураг 8. Усны төлбөр төлсөн баримт

Хүснэгт 5. Хөрсөн бүрхэвчид учруулах сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөөний биелэлт

№	Болзошгүй сөрөг нөлөөлөл	Гүйцэтгэсэн ажил	Зардал мян.төг
1	Уурхайн олборлолтын улмаас хөрсөн бүрхэвч нөлөөлөлд өртөх	Шимт хөрсний усалгааг тогтмол хийсэн.	Усалгааны зардал
		ШТМ-ыг битүүмж сайтай хөрсөнд асгарахгүй байхаар төлөвлөн хадгалж байна.	-
2	Машин техникийн тос тосолгооны материал, шатах тослох материал болон нефтийн бүтээгдэхүүн асгаралтаас хөрс бохирдох	Автомашинны засвар үйлчилгээ хийх талбайн хатуу хучилтыг нэмэх ажлыг 2024 онд гүйцэтгэнэ.	-
3		Хөрсөнд бохирдол үүсгэхгүй байх мөн олон салаа зам гаргахгүй байх талаар ажилчдын сургалтын хөтөлбөрт орсон.	-
4	Тэмдэг тэмдэглэгээ хангалттай байрлуулаагүйгээс төлөвлөлтөөс гадуур олон салаа зам үүсэх	Шимт хөрс болон бусад овоолгыг төлөвлөлтийн дагуу цэгцтэй байрлуулсан.	ҮА-ны зардалд орсон
5		Автомашинны хурдыг зохимжит хэмжээнд байлгах үүднээс тэмдэг тэмдэглэгээ байрлуулсан.	
6	Уурхайн гал тогоо, угаалга цэвэрлэгээнээс гарах бохир ус нь хөрсний бохирдол үүсгэх	Хаягдал тос масло хадгалах хэсгийг шинэчлэн тохижуулсан.	1 945.0
Дүн			1 945.0

Зураг 9. Шинэчлэн барьсан хаягдал тос масло хадгалах хэсэг

Хүснэгт 6. Газрын хэвлийд учруулах сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөөний биелэлт

№	Гүйцэтгэсэн ажил	Зардал мян.төг
1	Уурхайн олборлолтонд өртсөн цаашид ашиглагдахгүй болсон газарт стандартын дагуу нөхөн сэргээлт хийж ургамал ургах нөхцлийг бүрдүүлэн усалгааг хийж байна.	ҮА-ны зардалд орсон
2	Уурхайн олборлолтыг ТЭЗҮ, УАТ-д тусгагдсаны дагуу гүйцэтгэж байна.	ҮА-ны зардалд орсон
3	Төлөвлөгөөний дагуу бус, шаардлагагүй газар хөндөлт хийгүй байна.	-
4	Уурхайн ерөнхий төлөвлөлтийг ТЭЗҮ-д тусгаснаар гүйцэтгэж байна.	ҮА-ны зардалд орсон
Дүн		ҮА зардалд орсон

Хүснэгт 7. Ургамлан бүрхэвчид учруулах сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөөний биелэлт

№	Болзошгүй сөрөг нөлөөлөл	Гүйцэтгэсэн ажил	Зардал мян.төг
1	Уурхайн нөлөөллөөс болж ургамлан бүрхэвч доройтох, хомсдох, устаж үгүй болох цаашид бэлчээрийн доройтолд орох	Бэлчээрийн эдэлбэрийн хэвийн байдалд анхаарч 2024 оноос эхлэн мониторинг судалгааг хийлгэж авах арга хэмжээг төлөвлөнө.	-
		Нөхөн сэргээлтэнд ашиглах үр суулгацыг өөрсдөө бэлдэх ажлыг 2023 оноос эхлэн туршиж эхлээд байна.	500.0
2		Туршилт хийсэн үрсүүлгийг ашиглагдахгүй ургамал ургахгүй хэсэгт суулган ургуулсан.	200.0
3		Үрсэлгээ болон суулгаж ургуулах ажлыг мэргэжлийн хүний заавар зөвлөмжийн дагуу гүйцэтгэсэн.	750.0
Дүн			1 450.0

Зураг 10. Үрсэлгээ хийсэн байдал

Зураг 11. Үрсэлгээ бэлтгэж буй байдал

Хүснэгт 8. Амьтны аймагт учруулах сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөөний биелэлт

№	Болзошгүй сөрөг нөлөөлөл	Гүйцэтгэсэн ажил	Зардал мян.төг
1	Уурхайн үйл ажиллагаанаас болж зэрлэг амьтад үргэж дайжих, бэлчээр хомсдох, уурхайн ухашанд унаж үрэгдэх зэрэг нөлөөлөл үүсэж болзошгүй.	Ан амьтдын гүйдэл, ундаалах ус, бэлчээрлэх нутаг зэргийн судалгааг 2024 оноос эхлэн мониторинг судалгааг мэргэжлийн хүнээр хийлгэж судалгааны үр дүнд үндэслэн хамгаалах арга хэмжээ авч ажиллана.	-
		Ан амьтдын талаарх сургалтыг ажилчдад өгсөн.	-
2		Уурхайн ойр орчмын ан амьтад уурхайн хог хаягдлаас үүдэлтэй нөлөөлөлд өртөхөөс сэргийлж ахуйн болон аюултай хог хаягдлыг түр хадгалахад анхаарч ажиллаж байна.	Хог хаягдлын зардалд орсон
		Дун	0.0

Хүснэгт 9. Хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөөний биелэлт

№	Болзошгүй сөрөг нөлөөлөл	Гүйцэтгэсэн ажил	Зардал мян.төг
1	Аюултай хог хаягдлын бүртгэлийг бий болгох	Ахуйн хэрэглээнээс гарах хог хаягдлыг ангилж ялгаж хадгалах хэсгийг 2024 онд шинэчлэн тохижуулна.	-
2	Уурхайн ажилчдын ахуйн болон автомашины гаралтай хог хаягдлыг ангилан ялгаж зориулалтын цэг дээр хадгалаагүйн улмаас хөрс, гүний ус, агаар, ургамал, амьтан,	Ахуйн хэрэглээнээс гаралтай хатуу хог хаягдлыг орон нутагтай хийсэн гэрээний дагуу зайлуулж байна.	500.0
		2024 оны төлөвлөгөөнд хог хаягдал хадгалах хэсгийг битүү болгохоор төлөвлөсөн.	-
		Хаягдал тос маслыг хадгалах хэмжээнээс хэтэрсэн тохиолдолд дахин боловсруулах газарт нийлүүлж байна.	-

	хүний эрүүл мэндэд сөрөг нөлөө үзүүлэх	Хаягдал тос масло хадгалах хэсгийг шинэчилсэн хүснэгт 5-ын 6-р мөрөнд тусгасан.	-
		Хог хаягдлыг бүртгэлжүүлсэн.	-
Дүн			500.0

Зураг 12. Хог хаягдлын төлбөр төлсөн баримт

Зураг 13. Хог хаягдлын бүртгэлийн дэвтэр

Хүснэгт 10. Удирдлага зохион байгуулалтын төлөвлөгөөний биелэлт

№		Гүйцэтгэсэн ажил	Зардал мян.төг
1	Удирдлага зохион байгуулалтын төлөвлөгөөний дагуу хийж гүйцэтгэсэн ажлууд	Ажилчдыг эрүүл мэндийн үзлэгт хамруулсан.	ҮА зардалд орсон
		Баян сумын засаг даргын тамгын газрын Гэрлэх ёслолын ордны үүдэнд гонх хийх ажлыг гүйцэтгэсэн.	12 600.0
2		Уурхайн ажилчдад хөдөлмөр хамгаалал, аюулгүй ажиллагааны сургалт семинарыг хийж байна.	ҮА зардалд орсон
Дүн			12 600.0

Зураг 14. Гэрлэх ёслолын ордны гонх

2.2. Нөхөн сэргээлтийн арга хэмжээний биелэлт

Уурхай нь 2023 онд нөхөн сэргээлт хийгдээгүй бөгөөд хотхоны тохижилт, ногоон байгууламж үүсгэх, арчилгаа тордлогоог хийж гүйцэтгэсэн болно.

Хүснэгт 11. Нөхөн сэргээлтийн ажлын хүрээнд хийж гүйцэтгэсэн ажлууд

№	Хийж гүйцэтгэсэн ажлууд	Зардал мян.төг
1	Уурхайн хашаан дотор нэмж 100 ширхэг суулгац суулгасан.	450.0
2	Уурхайн хашаан доторх халцарч зулгарсан газарт олон наст үр суулган ургуулсан.	606.5
3	Уурхайн талбайн баруун урд талд байрлах овоолго бүхий хэсгийг тэгшилж хэвгийжүүлэн ургамал ургах нөхцлийг бүрдүүлсэн.	ҮА зардалд орсон
Дүн		1 056.5

Зураг 15. Уурхайн талбайд шинээр суулгасан ба ургаж буй модны байдал

Зураг 16. Мод тарьсан талбай

Хүснэгт 12. Мод тарьсан талбайн координат цэг

№	Уртраг	Өргөрөг
1	107°35'18.11"E	47°12'07.87"N
2	107°35'21.90"E	47°12'08.25"N
3	107°35'21.99"E	47°12'08.04"N
4	107°35' 18.15"E	47°12'07.67"N

Зураг 17. Халцарч зулгарсан байсан газрыг ургамалжуулсан байдал

Зураг 18. Уурхайн баруун урд байрлах овоолго бүхий хэсэгт техникийн нөхөн сэргээлт хийж буй байдал

Зураг 19. Нөхөн сэргээлт хийсэн талбайн байршил

Хүснэгт 13. Нөхөн сэргээлт хийсэн талбайн координат цэг

№	Уртраг	Өргөрөг
1	107°35'13.30"E	47°11'58.59"N
2	107°35'15.56"E	47°11'58.24"N
3	107°35'16.98"E	47°11'57.59"N

4	107°35' 18.03"E	47°11'56.68"N
5	107°35' 17.00"E	47°11'55.86"N
6	107°35' 16.82"E	47°11'55.27"N
7	107°35' 16.42"E	47°11'55.23"N
8	107°35' 15.35"E	47°11'56.02"N
9	107°35' 13.71"E	47°11'56.34"N
10	107°35' 13.14"E	47°11'56.77"N
11	107°35' 12.79"E	47°11'57.43"N
12	107°35' 12.82"E	47°11'58.27"N

2.3. 2023 оны дүйцүүлэн хамгаалах арга хэмжээний биелэлт

2023 оны дүйцүүлэн хамгаалах нөхөн сэргээлтийн ажлын хүрээнд орон нутгийн саналаар булгийн эхийг хашиж засах ажлыг хийж гүйцэтгэсэн.

Хүснэгт 14. Дүйцүүлэн хамгаалах нөхөн сэргээлтийн ажлын зардал

№	Зардлын нэр	Нийт үнэ
1	Шургааг мод 4м	1 350.0
2	Тээврийн зардал (УБ-Баян хооронд)	500.0
3	Надаас	25.0
4	Ажилчдын цалин 2 өдөр	480.0
5	Бусад зардал	250.0
	Нийт	2 605.0

Зураг 20. Рашааны эхийг хаисан байдал

Хүснэгт 15. Их нарангийн рашааны координат цэг

№	Уртраг	Өргөрөг
1	108°01'04.60"E	46°55'23.37"N

Зураг 21. Их нарангийн рашаан

Хүснэгт 16. 2023 оны БОМТ-ний дагуу хийгдсэн ажлын биелэлтийн зардлын нэгдсэн тооцоо

№	Бүрэлдэхүүн хэсгүүд	Зардал мян.төг
1	Агаар мандалд учруулах сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөөний биелэлтийн зардал	40 650.0
2	Усан орчинд үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөөний биелэлтийн зардал	3 575.0
3	Хөрсөн бүрхэвчид учруулах сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөөний биелэлтийн зардал	1 945.0
4	Ургамлан бүрхэвчид учруулах сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөөний биелэлтийн зардал	1 450.0
5	Амьтны аймагт учруулах сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөөний биелэлтийн зардал	0.0
7	Хог, хаягдлын менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтийн зардал	500.0
8	Удирдлага зохион байгуулалтын төлөвлөгөөний биелэлтийн зардал	12 600.0
9	Нөхөн сэргээлтийн арга хэмжээний биелэлтийн зардал	1 056.5
10	2023 оны дүйцүүлэн хамгаалах арга хэмжээний биелэлтийн зардал	2 605.0
11	Олон нийтэд тайлагнах хуваарь, төлөвлөгөөний биелэлтийн зардал	0.0
12	Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөрийн биелэлт, үр дүнгийн хэлэлцүүлгийн тэмдэглэл	2 452.07
	Нийт дүн	66 833.57

3. 2023 ОНЫ ОРЧНЫ ХЯНАЛТ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ХӨТӨЛБӨРИЙН ТАЙЛАН

3.1. Агаарын бохирдол

9-р сарын 22-ны шинжилгээ

Хүснэгт 17. Агаарын чанарын хэмжилтийн дүн (9-р сар)

№	Сорьц авсан цэг	Сорьц авсан өдөр	Сорьц авсан цаг	Хүхэрлэг хий мг/м ³	Азотын давхар исэл мг/м ³	Нийт тоом /TSP/мг/м ³	Дуу чимээ /ДБА/
1	Түүхий эдийн талбайгаас	IX/22	19:40	0.022	0.039	0.075	55
2	Үйлдвэрийн орчмоос	IX/22	20:35	0.021	0.034	0.085	48
3	Ажилчдын кемп	IX/22	21:00	0.018	0.023	0.050	30
Агаарын чанарын стандарт MNS 4585:2016				0.450	0.200	0.500	60

Тайлбар:

Хүхэрлэг хийн (SO₂) агууламж зөвшөөрөгдөх хэмжээнээс даваагүй, азотын давхар ислийн (NO₂) агууламж агаарын чанарт сөрөг нөлөөлөл үзүүлэх хэмжээний

байхгүй ба тоосонцрын хэмжээ зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээнээс даваагүй ч жонш ачих, буулгах хэсэгт их, дуу чимээний хэмжээ ЗДХ-ээс даваагүй байна.

3.2. Хөрсний хими, физик шинж чанар, хүнд металлын шинжилгээ

Төслийн талбай талбай нь дунд зэргийн өндөрлөгтэй бэсрэг уулс, жижиг толгодлог уулс хоорондын хөндий бүхий тэгшивтэр гадаргуу хамран орших ба Монгол орны хөрс газарзүйн мужлалаар Хангайн их мужийн өргөргийн бүсшилтэй нутаг хар хүрэн, хүрэн хөрсний дэд бүсийн Бүрд-Баянцагааны тойрогт хамаарна (МУ-ын Үндэсний атлас, 2009).

Энд хотгор гүдгэрийн нөхцөл, хөрс үүсгэх чулуулгийн ялгаа, илрэх гүнээс хамаарч харилцан адилгүй зузаан ялзмаг хуримтлалын давхаргатай, сайр чулуу жигд биш агуулсан хар хүрэн хөрсний төрлүүд, гадаргын урсац, ул хөрсний усны тэжээл, голын усны үйл ажиллагаатай холбоотой тогтворжсон чийгт гарлын болон аллювийн хөрс тархана.

8-р сарын 01-ний шинжилгээ

Хөрсний морфологи тогтоцын хувьд хүрэн өнгөтэй, нягт, жижиг чулуутай, ургамлын үндэстэй, ургаман бүрхэвч 70%, хуурай, бүтэц алдагдсан, үе давхарга хоорондын шилжилт тод байна.

Хөрс нь сул хүчиллэгээс сул шүлтлэг урвалын орчинтой, карбонатгүй, ялзмагийн агууламж бага зэрэг, цахилгаан дамжуулах чанар бага буюу давсжилтгүй, хөдөлгөөнт фосфорынн хангамж бага зэрэг, хөдөлгөөнт калийн хангамжаар бага, механик бүрэлдэхүүн элсэнцэр. Хөрсний үржил шимийн ерөнхий түвшин бага байна.

Хөрсний лабораторийн задлан шинжилгээний дүнгээс үзэхэд ялзмагийн хэмжээ 0.8%, хөрсний рН 8.17 байгаа зэрэг нь хөрсний хими шинж чанарын түвшин болон ургамал ургах орчин хангалттай сайн байна.

Хүснэгт 18. Хөрсний химийн үндсэн шинж

Дээж	ЕС, mS/cm	рН	TDS	Ялзмаг, %	CaCO ₃	Ca ²⁺	Mg ²⁺	K ₂ O	P ₂ O ₅
Кемп	0.06	7.81	0.003	0.79	2.04	13.13	5.00	22.61	2.44
Авто зогсоол	0.13	8.18	0.003	0.67	3.55	17.50	3.75	20.12	1.80
Бутлуур	0.13	8.12	0.005	0.84	8.52	23.75	0.63	14.14	2.47
Төмрийн хаягдал	0.13	8.30	0.002	1.14	8.50	19.38	3.75	16.42	1.47
Хяналт	0.11	8.15	0.003	0.81	3.56	20.00	3.75	16.25	1.10
Тээврийн зам	0.05	7.88	0.004	0.69	2.10	13.75	1.25	16.43	1.23
Карьер	0.11	8.64	0.004	0.98	8.64	18.75	7.50	10.20	<0.50
Шимт хөрсний овоолго	0.18	8.34	0.006	0.69	4.38	15.63	3.12	49.83	3.40

Хөрсний механик бохирдол буюу хүнд металлын агууламжийг төслийн талбайд 8 цэг сонгон авч шинжлүүлэхэд ЗДХ-ээс хэтэрсэн буюу бохирдолтой хөрс илрээгүй байна.

Хүснэгт 19. Хөрсний хүнд металлын сорьц

№	Сорьц авсан цэгийн нэр	Хүнд металл мг/кг						
		Cd /кадми/	Pd /хар тугалга/	Ni /никель/	Cr /хром/	Zn /цайр/	Cu /зэс/	Sr /стронци/
		мг/кг						
1	Кемп	<1.0	17.54	23.66	41.81	47.52	7.18	245.7
2	Авто зогсоол	<1.0	22.26	21.68	61.39	52.92	10.96	343.7
3	Бутлуур	<1.0	11.27	16.45	31.27	42.60	9.96	409.7
4	Төмрийн хаягдал	<1.0	14.77	15.28	35.02	34.93	9.71	418.3
5	Хяналт	<1.0	29.04	19.57	41.54	47.85	7.43	254.1
6	Тээврийн зам	<1.0	16.22	25.49	38.88	45.33	7.81	185.1
7	Карьер	<1.0	25.80	15.69	18.71	75.89	5.32	483.0
8	Шимт хөрсний овоолго	<1.0	22.96	21.72	38.58	43.36	7.50	370.3
MNS 5850:2019 /ЗХД/		3	100	150	150	300	100	800

9-р сарын 26-ны шинжилгээ

Хөрсний морфологи тогтоцын хувьд цайвар хүрэн өнгөтэй, нягт, жижиг чулуутай, ургамлын үндэстэй, ургаман бүрхэвч 60%, хуурай, бүтэц алдагдсан, үе давхарга хоорондын шилжилт тод байна.

Хөрс нь сул хүчиллэгээс сул шүлтлэг урвалын орчинтой, ялзмагийн агууламж бага, хөдөлгөөнт фосфорын хангамж бага зэрэг, механик бүрэлдэхүүн элсэнцэр. Хөрсний үржил шимийн ерөнхий түвшин бага байна.

Хөрсний лабораторийн задлан шинжилгээний дүнгээс үзэхэд ялзмагийн хэмжээ 3.6%, хөрсний рН 7.9, хөдөлгөөнт фосфор 16.3мг байгаа зэрэг нь хөрсний хими шинж чанарын түвшин болон ургамал ургах орчин хангалттай сайн байна. 2023 оны 09-р сарын 26-ны өдөр уурхайн ойр орчмын 3 цэгээс хөрсний дээжлэлт хийж Цаг уур, орчны шинжилгээний газар, Байгаль орчин хэмжил зүйн төв лабораторид шинжлүүлээ. Мөн лабораторийн шинжилгээг хавсралтаар орууллаа.

Хүснэгт 20. Хөрсний химийн үндсэн шинж

Дээж	Чийг, %	рН	Ялзмаг, %	Аммоны азот (NH ₄ -N) мг/кг	Нитратын азот (NO ₃ -N) мг/кг	Фосфор (NH ₄ -N) мг/кг	Сульфат (SO ₄) мг/кг
Нөлөөллийн бүс	1.5	8.1	3.6	25	116	14	22
Авто зогсоол ажилчдын кемп	1.6	7.6	3.2	28	5	23	105
Үйлдвэрийн орчим	1.8	8.0	4.2	22	96	12	21

Уурхайн хамгийн их бохирдол үүсэх магадлалтай 3 цэгээс дээжлэлт хийж хүнд металлаар бохирдсон эсэхийг Цаг уур, орчны шинжилгээний газар, Байгаль орчин хэмжил зүйн төв лабораторид шинжлүүлээ. Шинжилгээг хавсралтаар орууллаа.

Хүснэгт 21. Хөрсний хүнд металлын сорьц

№	Сорьц авсан цэгийн нэр	Хүнд металл мг/кг						
		Cd /кадми/	Pd /хар тугалга/	Hg /мөнгөн ус/	Cr /хром/	Zn /цайр/	Cu /зэс/	Sr /стронци/
		мг/кг						
1	Нөлөөллийн бүс	0.6	15	<0.005	<0.5	<0.005	26	325
2	Авто зогсоол ажилчдын кемп	<0.05	12	<0.05	<0.5	52	28	279
3	Үйлдвэрийн орчим	<0.05	15	<0.05	<0.5	<0.005	28	307
MNS 5850:2019 /ЗХД/		3	100	2	150	300	100	800

Дээрх шинжилгээнээс харахад 3 цэгийн хөрсөнд хүнд металлын бохирдол ЗДХ-ээс бага буюу бохирдол илрээгүй байна.

3.3. Усны химийн шинжилгээ

6-р сарын 20-ны шинжилгээ

Төслийн ахуйн хэрэглээний усыг гүний худгаас ашигладаг бөгөөд уг худгаас дээжлэлт хийсэн усны химийн задлан шинжилгээний дүнг дараах хүснэгтэд харууллаа. Шинжилгээний дүнд худгийн ус нь химийн бүрэлдэхүүнээрээ гидрокарбонатын ангийн, магнийн бүлгийн, 2-р төрлийн, чанарын хувьд цэнгэг буюу дунд зэргийн эрдэжилттэй, хатуувтар ус байна гэж гарчээ.

Хүснэгт 22. Усны химийн найрлага

Сорьцын нэр	рН	ЕС μS/см	SO ₄ мг/л	Cl мг/л	Ca мг/л	Mg мг/л	Na+K мг/л	HCO ₃ мг/л	Хат мг-экв/л
Төв аймаг Баян сум, гүний худаг	8.11	0.68	70.31	19.85	60.92	30.16	18.79	256.20	5.52
MNS 0900:2018	6.5-8.5	1000	500	350	100	30	-	-	7.0

Хүснэгт 23. Усны хүнд металлын агууламж

Сорьцын нэр	Cd /кадми/	Pd /хар тугалга/	Cr /хром/	Zn /цайр/	Cu /зэс/	Sr /стронци/	Ni /никель/
Төв аймаг Баян сум, гүний худаг	<0.0027	<0.0099	0.0074	0.0099	<0.0089	<0.0068	<0.0087
MNS 0900:2018	6.5-8.5	1000	500	350	100	30	<0.02

Дээрх шинжилгээнээс харахад хүнд металлын агууламж ЗДХ-ээс хэтрээгүй буюу хүнд металлаар бохирдоогүй байна.

9-р сарын 22-ны шинжилгээ

Хүснэгт 24. Усны химийн найрлага

Сорьцын нэр	pH	ЕС µS/см	SO ₄ мг/л	Cl мг/л	Ca мг/л	Mg мг/л	Na+K мг/л	HCO ₃ мг/л	Эрд мг/л	Хат мг- экв/л
Төв аймаг Баян сум, гүний худаг	7.6	530	90.4	20.2	56.9	36.3	9.0	228	441	5.83
MNS 0900:2018	6.5-8.5	1000	500	350	100	30	-	-	-	7.0

Хүснэгт 25. Усны шинжилгээ

Сорьцын нэр	Ж/б мг/л	ПИЧ мг/л	NH ₄ -N мг N/л	NO ₂ -N мг N/л	NO ₃ -N мг N/л	PO ₄ мгP/л	Fe мг/л	F мг/л
Төв аймаг Баян сум, гүний худаг	3.8	0.1	0.01	0.003	8.28	0.003	0.02	1.00
MNS 0900:2018	-	-	1.5	1.0	50	3.5	0.3	0.7-1.5

МОНГОЛ УЛСЫН
ЗАСГИЙН ГАЗАР
ХЭРЭГЖҮҮЛЭГЧ АГЕНТЛАГ
УСНЫ ГАЗАР

ХЯНАЛТЫН ТӨВ ЛАБОРАТОРИ
/Central inspection laboratory/

Улаанбаатар хот, Баян сум, дунд 2-р хороо
Хөгжүүлэх гудамж Утас: 33188875

**ИТГЭМЖЛЭГДСЭН ЛАБОРАТОРИЙН
СОРИЛТЫН ДҮНГИЙН ХУУДАС**
/Test result of accredited laboratory/

TL 092
MNS ISO 17025

Захиалагчийн нэр /Customer name/: “Тэвхэн” ХХК

Дээжн дугаар /Test number/	Дээжний хаяг, байршил /Sample location/			Уст цэгийн төрөл /Type of water/	
№ 771	Төв аймаг, Баян сум, Унд ахуйн ус, худаг			Гүний худаг	46°52'42.677" 108°8'21.078"
Дээжний тоо, хэмжээ /Quantity of the sample/	Дээж хүлээн авсан огноо /Date receipt/	Шинжилсэн огноо /Analyzing date/	Хэвлэсэн огноо /Printed date/	Техникийн шаардлага / Technical requirements/ MNS 0900:2018	
1.0л / 1.0L /	2023.06.20	2023.06.20- 07.18	2023.07.27	Шинжилгээний аргын стандарт /Test method/ MNS ISO 11885:2011 /ICP/	

№	Үзүүлэлт /Parameters/	ЗДХ /Technical specification/ mg/l	Үр дүн /Test result/	№	Үзүүлэлт /Parameters/	ЗДХ /Technical specification/ mg/l	Үр дүн /Test result/
1	Манган, (Mn) mg/l /Manganese, Mn, mg/L /	<0.1	<0.005	11	Хөнгөнцагаан, (Al), mg/l /Aluminum, Al, mg/L /	<0.5	<0.0058
2	Никель, (Ni) mg/l /Nickel, Ni, mg/L /	<0.02	<0.0087	12	Лити, (Li) mg/l /Lithium, Li, mg/L /	-	<0.0006
3	Зэс, (Cu) mg/l /Copper, Cu mg/L /	<2.0	<0.0089	13	Барь, (Ba) mg/l /Barium, Ba, mg/L /	<0.7	0.0078
4	Кадми, (Cd) mg/l /Cadmium, Cd mg/L /	<0.003	<0.0027	14	Мөнгө, (Ag) mg/l /Silver, S, mg/L /	<0.1	<0.0046
5	Кобальт, (Co) mg/l /Cobalt, Co, mg/L /	-	<0.0078	15	Бор, (B) mg/l /Bor, B, mg/L /	<2.4	<0.0068
6	Хар тугалга, Pb mg/l /Lead, Pb mg/L /	<0.01	<0.0099	16	Галли, (Ga) mg/l /Gallium, Ga, mg/L /	-	<0.0051
7	Цайр, (Zn) mg/l /Zinc, Zn, mg/L /	<5.0	0.0099	17	Стронци, (Sr) mg/l /Strontium, Sr, mg/L /	<2.0	<0.0068
8	Нийт хром (Cr) mg/l /Chromium, Cr, mg/L /	<0.05	0.0074	18	Инди, (In) mg/l /Indium, In, mg/L /	-	<0.0048
9	Нийт төмөр (Fe) mg/l /Iron, Fe, mg/L /	<0.3	0.007	19	Талли, Ta mg/l /Tallium, Tl mg/L /	-	<0.0111
10	Бисмут, (Bi) mg/l /Bismuth, Bi, mg/L /	-	<0.0094	20	Ванади, V mg/l /Vanadium, V mg/L /	-	<0.005

Шинжилгээ гүйцэтгэсэн /Test performed by/:

Химич /Chemist/

Н. Халиунаа / N.Haliunaa, N MSc/

Хянасан /Approved/:

Лабораторийн эрхлэгч / Head of laboratory/

Д.Мөнхзүл / Munkhzul D MSc/

Хуудас1/1

Энэхүү сорилтын дүн нь тухайн дээжний хувьд хүчинтэй. /The test result report is applicable to the sample/
Сорилтын лабораторийн зөвшөөрөлгүйгээр хуулбарлахыг хориглоно. /It is prohibited to reproduce the results without laboratory authorization/

ЗАСГИЙН ГАЗРЫН
ХЭРЭГЖҮҮЛЭГЧ АГЕНТЛАГ
УСНЫ ГАЗАР

ХЯНАЛТЫН ТӨВ ЛАБОРАТОРИ
/Central inspection laboratory/

Төв-Ховд сум, Баянгол дүүрэг, Улаанбаатар
Төв-Ховд сум, Баянгол дүүрэг, Улаанбаатар

**ИТГЭМЖЛЭГДСЭН ЛАБОРАТОРИЙН
СОРИЛТЫН ДҮНГИЙН ХУУДАС**
/ Test result of accredited laboratory /

TL 092
MNS ISO 17025

Захиалагчийн нэр / Customer name /: “Тэвхэн” ХХК

Шинжилгээний тодорхойлолт /Analysis type/	Дээжний дугаар /Test number/	Дээжний хаяг, байршил /Sample location/	Уст цэгийн төрөл /Type of water/	
Цэвэр усны хими	№ 771	Төв аймаг, Баян сум, Унд ахуйн ус	Гүний худар	46°52'42.677" 108°В'21.07В"

Дээжний хэмжээ /Quantity of sample/	Дээж хүлээн авсан огноо /Receiving date/	Шинжилсэн огноо /Analyzing date/	Хэвлэсэн огноо /Printed date/	Техникийн шаардлага /Technical requirements/
1.0л/ 1.0л	2023.06.20	2023.06.20-06.26	2023.07.25	MNS 0900:2018

№	Үзүүлэлт /Parameters/	Шинжлэх аргын стандарт /Test method/	Зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ /Technical specification/	Үр дүн / Test result/
1	pH-Усны орчин /Hydrogen ions/	MNS ISO 10523-2001	6.5-8.5	8.11
2	Цахилгаан дамжуулах чанар, мСм/см /Electrical conductivity/	MNS ISO 7888:1999	<1.0	0.68
3	Карбонат, (CO ³⁻) мг/л /Carbonate ion, mg/L	MNS ISO 9963-1:2005	-	0.00
4	Гидрокарбонат, (HCO ³⁻) мг/л /Hydrocarbon ion, mg/L	MNS ISO 9963-1:2005	-	256.20
5	Ерөнхий хатуулаг, мг-экв/л /Total hardness, mg-eq/L	MNS ISO 6059:2005	<7.0	5.52
6	Кальци, (Ca ²⁺) мг/л /Calcium ion, mg/L	MNS 1097:1970	<100.0	60.92
7	Магни, (Mg ²⁺) мг/л /Magnesium ion, mg/L	MNS 1097:1970	<30.0	30.16
8	Хлорид, (Cl ⁻) мг/л /Chloride ion, mg/L	MNS ISO 9297:2005	<350.0	19.85
9	Хуурай үлдэгдэл, мг/л /TDS, mg/L	MNS 4423:1997	<1000.0	487.00
10	Сульфат, (SO ⁴⁻²) мг/л /Sulfate ion, mg/L	MNS 6271:2011	<500.0	70.31
11	Нитрат, (NO ³⁻) мг/л /Nitrate ion, mg/L	MNS ISO 7890-3:2001	<50.0	6.95
12	Нитрит, (NO ²⁻) мг/л /Nitrite ion, mg/L	MNS 4431-2005	<1.0	0.00
13	Аммоний, (NH ⁴⁺) мг/л /Ammonia ion, mg/L	MNS 1097:1970	<1.5	0.00
14	Төмөр, (Fe ³⁺) мг/л /Ferrum ion, mg/L	MNS 4430:2005	<0.3	0.04
15	Натри+Кали, (Na ⁺ , K ⁺) мг/л /Sodium+Potassium ion, mg/L	MNS 1097:1970	<200	18.79

Шинжилгээ гүйцэтгэсэн /Test performed by/:

Химич /Chemist/

Ө Энхбаясгалан /Enkhbayasgalan, U/

Хянасан /Approved/:

Лабораторийн эрхлэгч /Head of laboratory/

Д Мөнхзул /Munkhzul, D MSc/

Хуудас/ page: 1/1

Сорилтын дүнгийн хуудас нь тухайн сорилтанд хамарна. /The test result report is applicable to the sample/
Сорилтын лабораторийн зөвшөөрөлгүйгээр хуульчлахыг хориглоно. It is prohibited to reproduce the results without laboratory authorization/.

ХАНЛАБ ХХК

Улаанбаатар хот, Хан-Уул дүүрэг, 17 р хороо, Богд Жавзандамба
гуудамж 34/6 тоот, Хан Рашид компанийн байр
Утас: 70109968, 99995316
<http://www.khanlab.mn>

ИНТЭМЖЛЭГДСЭН ЛАБОРАТОРИЙН ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ДҮН

ЗАХИАЛГА №: МБ 2023/196-6

ДЭЭЖИЙН
ТӨРӨЛ, ТОО: Хөрс, 3

ЗАХИАЛАГЧИЙН НЭР БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ СУДАЛГАА ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ТӨВ

ДЭЭЖЛЭЛТ ХИЙСЭН ГАЗАР, ТӨВ АЙМАГ, БАЯН СУМ, ТЭВХЭН ХХК

№	Лаб №	Дээжийн дугаар	Мониторингийн тог	СОЛБИНОЛ			Дээжийн хэмжээ /г/	Бактерийн сөрөггүй тоо	Халууд тэвжрэгтэй гэдэсийн бүлгийн ингитийн танил	ҮЗҮҮЛЭЛТ		
				Ургарга	Өргөрөг	Өсдөршл, метр				К.остриалум перфриноскэйн танил	Гэдэсийн бүлгийн эмгэг төрөгч танил	К.остриалум перфриноскэйн танил
1	Л-641	S-34	Нүхэн жорлон	107°35'12.0"	47°12'06.2"	1423	8.25*10 ⁴	нэрэгүй	нэрэг (0.1)	нэрэгүй	нэрэгүй	нэрэгүй
2	Л-642	S-35	Нүхэн жорлон	107°35'25.0"	47°12'09.9"	1423	1.1*10 ⁵	нэрэгүй	нэрэг (0.1)	нэрэгүй	нэрэгүй	нэрэгүй
3	Л-643	S-39	Эмгийн хөг хангада	107°35'14.5"	47°11'57.6"	1402	1*10 ⁵	нэрэгүй	нэрэгүй	нэрэгүй	нэрэгүй	нэрэгүй

ШИНЖИЛГЭЭНИЙ АРГЫН СТАНДАРТ

ЭВШӨӨРӨГТ ДӨХ ДЭЭД ХЭМЖЭЭ /MNS 3297.1991/

Чанарын менежер

Сурвалж үр дүн өгөхө гүйцэтгэнэ. Дээжтэй дүрвэжүүлж үзүүлж байгаа.

ХҮЛЭЭН АВСАН ОГНОО: 2023.07.17

ШИНЖИЛГЭЭ ЭХЭЛСЭН ОГНОО: 2023.08.01

ШИНЖИЛГЭЭ ДУУССАН ОГНОО: 2023.08.07

ДЭЭЖ БОЛОВСРУУЛАЛТ: хийгдсэн.

ХУУДАСНЫ ТОО: 1

Хамтран ажигласан талд талархиа.

Хуудас 1-1

ХАНЛАБ ХХК
Улаанбаатар хот, Хан-Уул дүүрэг, 11 р хороо, Богд Жавханламба
гуудамж 34/б тоот, Хан Рашан компанийн байр
Утас: 70109968, 99995316
<http://www.khanlab.mn>

ИТГЭМЖЛЭГДСЭН ЛАБОРАТОРИЙН ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ДҮН

ЗАХИАЛГА №: 2023/1079-2

ЗАХИАЛАГЧИЙН НЭР:

БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ СУДАЛГАА ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ТӨВ

ДЭЭЖЛЭЛТ ХИЙСЭНГЭЗЭР, Төв аймаг, Баян сум, Тэвхэн ХХК

1. ХӨРСНИЙ ХҮНД ЭЛЕМЕНТИЙН ҮЗҮҮЛЭЛТҮҮД

ДЭЭЖИЙН ТӨРӨД, ТОО: **Хөрс, 8**

№	ЛАБОРАТОРИЙН ДУГААР	ДЭЭЖИЙН ДУГААР	МОНИТОРИНГИЙН ЦЭГ	СОЛБИЦОЛ		Өндөршил, метр	ЭЛЕМЕНТ, %								ЭЛЕМЕНТ, мг/кг			
				Уртраг	Өргөрөг		Ca	Mg	Na	K	F _{саяаг}	As	Ba ^a	Bc	Bi	Cd		
1	Л-12889	8-33	Калт	107°53'10.7"	47°12'07.5"	1406	0.77	0.25	1.78	1.85	2.29	14.80	523.1	1.27	<10.0	<1.0		
2	Л-12890	8-36	Авто зогсоол	107°53'24.0"	47°12'07.2"	1423	2.71	0.31	1.70	1.72	2.66	14.15	587.9	1.08	<10.0	<1.0		
3	Л-12891	8-37	Бүтээгүүр	107°53'29.0"	47°11'59.8"	1422	>10.0	2.37	0.77	1.11	1.72	15.62	392.6	1.31	<10.0	<1.0		
4	Л-12892	8-38	Төмрийн хангана	107°53'22.8"	47°12'02.0"	1424	>10.0	2.06	1.02	1.16	2.02	12.00	350.4	1.02	<10.0	<1.0		
5	Л-12893	8-127	Ханлагч	107°53'02.1"	47°12'10.8"	1402	1.35	0.52	1.77	1.96	2.31	19.22	525.5	1.58	<10.0	<1.0		
6	Л-12894	8-128	Төмрийн хам	107°53'32.3"	47°11'59.5"	1392	0.79	0.41	1.80	2.04	2.15	20.41	472.3	1.37	<10.0	<1.0		
7	Л-12895	8-129	Карьер	107°53'32.0"	47°12'08.9"	1389	>10.0	2.40	0.21	1.63	2.54	28.62	1425	1.43	<10.0	<1.0		
8	Л-12896	8-130	Шивэг хөрсний овоолго	107°53'23.9"	47°12'13.5"	1416	6.60	1.19	1.65	1.87	2.08	14.12	530.8	1.56	<10.0	<1.0		

Аттестацийн Стандартчилсан Загвар

№	К-840	Аттестацийн утга		Шанхисан утга		
		2.40	0.94	2.61	1.19	2.61
1	К-840	2.34	0.94	2.62	1.08	2.61
		-	-	-	-	-
						20.00
						3.00

MNAS050-2019

№	ЛАБОРАТОРИЙН ДУГААР	ДЭЭЖИЙН ДУГААР	МОНИТОРИНГИЙН ЦЭГ	СОЛБИЦОЛ		Өндөршил, метр	ЭЛЕМЕНТ, мг/кг													
				Уртраг	Өргөрөг		Co	Cr	Cu	La	Li	Mn	Mo	Ni	P	Pb				
1	Л-12889	Б-33	Ковт	107°45'19.7"	47°12'07.5"	1406	11.32	41.81	7.18	18.40	15.32	410.6	<5.0	23.66	300.6	17.54				
2	Л-12890	Б-36	Авто зогсоол	107°35'24.6"	47°12'07.2"	1423	12.33	61.39	10.96	23.03	14.06	469.7	<5.0	21.68	365.9	22.26				
3	Л-12891	Б-37	Булгуур	107°35'20.0"	47°11'59.8"	1422	9.75	31.27	9.96	17.01	19.43	487.2	<5.0	16.45	572.7	11.27				
4	Л-12892	Б-38	Төмрийн хангалт	107°35'22.6"	47°12'02.0"	1424	8.19	35.02	9.71	17.50	13.69	513.6	<5.0	15.28	364.0	14.77				
5	Л-12893	Б-127	Хяналт	107°35'02.1"	47°12'10.8"	1402	12.91	41.54	7.43	20.42	18.95	707.8	<5.0	19.57	371.7	29.04				
6	Л-12894	Б-128	Тээврийн зам	107°34'52.3"	47°11'59.5"	1392	12.44	38.88	7.81	14.69	18.63	717.1	<5.0	25.49	399.2	16.22				
7	Л-12895	Б-129	Карьер	107°35'32.6"	47°12'08.9"	1389	16.13	18.71	5.32	29.44	40.10	604.6	<5.0	15.69	2137	25.80				
8	Л-12896	Б-130	Шалт хөрстэй овоолго	107°35'25.9"	47°12'13.5"	1416	10.79	38.58	7.50	22.53	18.01	629.5	6.85	21.72	391.4	22.96				
Агтстатистик Стандартчилсан Загвар																				
I	К-840	Агтстатистик утга					9.83	45.70	23.10	18.90	10.40	490.0	0.77	26.80	540.0	7.02				
		Шалтстатистик утга					10.07	40.61	20.03	19.86	10.19	473.6	<5.0	28.22	556.7	7.00				
							50.00	150.0	100.0	-	-	-	5.0	150.0	-	100.0				

№	ЛАБОРАТОРИЙН ДУГААР	ДЭЭЖИЙН ДУГААР	МОНИТОРИНГИЙН ЦЭГ	СОЛБИЦОЛ		Өндөршил, метр	ЭЛЕМЕНТ, мг/кг									
				Уртраг	Бүрээг		Sb	Se	Sr*	Ti	V	Y	Zn	Zr*		
1	Л-12889	8-33	Кеел	107°31'19.7"	47°12'07.5"	1406	<10.0	<5.0	345.7	2969	57.97	7.37	47.52	54.96		
2	Л-12890	8-36	Алго загсаа	107°35'24.4"	47°12'07.2"	1423	<10.0	<5.0	343.7	3044	63.29	10.98	52.92	62.20		
3	Л-12891	8-37	Бугаур	107°35'29.6"	47°11'59.8"	1422	<10.0	<5.0	409.7	2009	43.48	14.94	42.60	36.26		
4	Л-12892	8-38	Томуйн хягдал	107°35'22.6"	47°12'02.0"	1424	<10.0	<5.0	418.3	1918	36.60	12.98	34.93	43.00		
5	Л-12893	8-127	Хамт	107°35'02.1"	47°12'10.8"	1402	<10.0	<5.0	254.1	3326	64.95	13.64	47.85	55.11		
6	Л-12894	8-128	Тэврлийн зам	107°34'52.3"	47°11'59.5"	1392	<10.0	<5.0	185.1	3182	60.91	9.50	45.53	57.77		
7	Л-12895	8-128	Карьер	107°35'02.6"	47°12'08.9"	1389	<10.0	<5.0	483.0	4238	71.48	19.68	75.89	20.84		
8	Л-12896	8-130	Шалт хэрэглээний овоолго	107°34'23.9"	47°12'13.5"	1416	<10.0	<5.0	370.3	2580	53.03	15.65	43.36	57.02		

Атгестатчилсан Стандартчилсан Загвар

I	K-840	Атгестатчилсан загвар		0.10	0.20	408.0	2070	57.00	10.50	35.50	61.00
		Атгестатчилсан загвар	Шалтчилсан загвар								
				<10.0	<5.0	420.7	2109	57.94	9.85	36.27	62.04
				-	10.00	800.0	-	150.0	-	300.0	-

MNS5850:2019

Тайлбар: *Бурал хэрэглээний овоолго

2. ХӨРСНИЙ ХИМИЙН ҮНДСЭН НЭСЭН ҮЗҮҮЛЭЛТ		СОЛЕНИЦОЛ		ХӨРСНИЙ ХИМИЙН ҮНДСЭН ҮЗҮҮЛЭЛТ									
№	ЛАБОРАТОРИЙН ДУГААР	ДЭЭЖИЙН МОНИТОРИНГИЙН ДУГААР	ЦЭГ	Өндөршил, метр	pH	ЕС, мS/cm	Үзүүлэлт, %		Үзүүлэлт, мг-эвб/100г	Үзүүлэлт, мг/100г			
							TDS	Ялзмаг			CaCO ₃	Ca ²⁺	Mg ²⁺
				Уртгаг	Өрсөрөг								
				Тодорхойлах дээд хязгаар									
1	Л-12889	8-33	Кемп	1406	7.81	0.065	0.001	0.10	0.10	13.13	5.00	22.61	2.44
2	Л-12890	8-36	Алго-золгод	1423	8.18	0.13	0.003	0.67	3.55	17.50	3.75	20.12	1.80
3	Л-12891	8-37	Бутлуур	1422	8.12	0.13	0.005	0.84	8.52	23.75	0.63	14.14	2.47
4	Л-12892	8-38	Томооцой хагалаа	1424	8.30	0.13	0.002	1.14	8.50	19.38	3.75	16.42	1.47
5	Л-12893	8-127	Ханалт	1402	8.15	0.11	0.003	0.81	3.56	20.00	3.75	16.25	1.10
6	Л-12894	8-128	Түмэрцойн мөн	1362	7.88	0.05	0.004	0.69	2.10	13.75	1.25	16.43	1.23
7	Л-12895	8-129	Карсар	1389	8.64	0.11	0.004	0.98	8.64	18.75	7.50	10.20	<0.50
8	Л-12896	8-130	Шивэг үерстэй савалго	1416	8.34	0.18	0.006	0.69	4.38	15.63	3.12	49.83	3.40
				Чагарын ханалт									
1	К-910				8.15	0.11	0.003	0.81	3.56	20.00	3.75	16.25	1.10
					8.00	0.12	0.002	0.79	3.33	20.12	3.81	16.42	1.02

3. ХӨРСНИЙ МЕХАНИК БҮРЭЭЛДЭХҮҮН														
№	ЛАБОРАТОРИЙН ДУГААР	ДЭЭЖИЙН ДУГААР	МОНИТОРИНГИЙН ЦЭГ	СОЛБИЦОЛ		Өндөршил, метр	ХӨРСНИЙ МЕХАНИК БҮРЭЭЛДЭХҮҮН, %							
				Уртраг	Бүсрэг		1-0.25мм	0.25-0.075мм	0.075-0.045мм	0.045-0.025мм	0.025-0.015мм	0.015-0.0075мм	<0.0075мм	
1	Л-12889	8-33	Ковш	107°45'10.7"	47°12'07.5"	1406	32.86	15.52	4.56	3.72	3.08	40.26	47.06	
2	Л-12890	8-36	Авто жолооч	107°45'24.6"	47°12'07.2"	1423	33.72	17.52	4.68	3.92	3.08	37.08	44.08	
3	Л-12891	8-37	Бутлуур	107°45'20.0"	47°11'59.8"	1422	25.10	9.80	5.24	4.40	4.00	51.47	59.87	
4	Л-12892	8-38	Тогцойн хаагдах	107°45'22.6"	47°12'02.0"	1424	31.49	11.96	7.16	5.40	5.00	38.99	49.39	
5	Л-12893	8-127	Ховалт	107°45'02.1"	47°12'10.8"	1402	31.82	8.20	4.20	0.68	3.56	51.54	55.78	
6	Л-12894	8-128	Тогцойн зам	107°44'52.3"	47°11'59.5"	1392	28.54	11.16	6.12	5.36	4.24	44.58	54.18	
7	Л-12895	8-129	Картер	107°45'32.6"	47°12'08.9"	1389	36.23	28.24	9.44	14.40	8.72	2.97	26.09	
8	Л-12896	8-130	Шалт зорьшиг оноолго	107°45'25.9"	47°12'13.5"	1416	28.50	6.00	3.12	3.40	3.16	55.82	62.38	
Чанарын хангалт														
1	К-910			Л-12893			31.82	8.20	4.20	0.68	3.56	51.54	55.78	
							31.19	8.48	4.92	0.88	4.04	50.49	55.41	
Чанарын менежер:														
Д. Пургажаргал														

Хүлээн авсан огноо: 2023.07.17
Шинжлэсэн огноо: 2023.08.10

ДЭЭЖ БОЛОВСРУУЛАЛТ: Хийгсэн.
ХУУДАСНЫ ТОО: 5

Хамтран ажигласан таныг талархлаа.

Хуудас 5-5

ЦАГ УУР, ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ГАЗАР
БАЙГАЛЬ ОРЧИН, ХЭМЖИЛ ЗҮЙН
ТӨВ ЛАБОРАТОРИ

17043, Үйлдвэр 2-4, Чингисийн өргөн чөлөө гудамж,
Хан-Уул дүүрэг, 20-р хороо, Утас: 11-341818
E-mail: bohxti@gmail.com

СОРИЛТЫН ДҮН

Дугаар он/№ : 2023/А-260
Сорьц ирүүлсэн газрын нэр, хаяг, утас : * Тэвхэн *ХХК
Сорьцын авсан хүний нэр, албан тушаал : Б.Батхишиг агаарын хэсэг
Сорьцын тоо, төрөл : 3 агаар, 3 дуу чимээ
Сорьц авсан огноо : 2023.09.22
Сорьцын тодорхойлолт : Төв аймаг Баян сум
Цавчир 3-р баг шохойн орд
Шинжилгээний аргын стандарт : MNS 17-2-5-12:2021, MNS 17-2-5-11:2021
MNS 5002:2000, CA3 A07-2016
Шинжилсэн огноо : 2023.09.25
Хуудасны тоо : 1/1
Үр дүн :

№	Сорьц авсан цэг	Сорьц авсан өдөр	Сорьц авсан цаг	Хүхэрлэг хий	Азотын давхар исэл	Нийт тоос /TSP/	Дуу чимээ
							дБА
1	Түүхий эдийн талбайгаас	IX/22	19:40	0.022	0.039	0.075	55
2	Үйлдвэрийн орчмоос	IX/22	20:35	0.021	0.034	0.085	48
3	Ажилчдын кемп	IX/22	21:00	0.018	0.023	0.050	30
Агаарын чанарын техникийн ерөнхий шаардлага MNS 4585:2016 Зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ (20 минутын хэмжилт)				0.450	0.200	0.500	60

Шинжилгээ гүйцэтгэсэн инженер:

Хянаж баталгаажуулсан:
Байгаль орчны шинжилгээний хэлтсийн дарга

Э.Оюунтуяа

Б.Бархасрагчаа

Хуулбарлан хэрэглэхийг хориглоно.
Сорилтын дүн нь зөвхөн шинжилсэн сорьцонд хүчинтэй

ЦАГ УУР, ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ГАЗАР
БАЙГАЛЬ ОРЧИН, ХЭМЖИЛ ЗҮЙН
ТӨВ ЛАБОРАТОРИ

17043, Үйлдвэр 2-4, Чингисийн өргөн чөлөө гудамж,
Хан-Уул дүүрэг, 20-р хороо, Утас: 11-341818
E-mail: tohztl@gmail.com

СОРИЛТЫН ДҮН

Дугаар он/№	: 2023/ Ц-222
Сорьц ирүүлсэн газрын нэр, хаяг, утас	: “Тэвхэн” ХХК
Сорьц авсан хүний нэр, албан тушаал	: Б.Батхшиг, БОХЗТЛ
Сорьцын тоо, төрөл	: 1, ус
Сорьц авсан огноо	: 2023.09.22
Сорьцын тодорхойлолт	: Усны сорьц
Шинжилгээний аргын стандарт	MNS ISO 6836:2020, MNS 6833:2020 MNS ISO 7150-1:2006, MNS 6779:2019 MNS 6834:2020, MNS ISO 6878:2001 MNS 4430:2005, MNS 6272: 2011
Шинжилсэн огноо	: 2023.09.23 -2023.10.11
Хуудасны тоо	: 1 /2
Үр дүн	: 1

Сорьцын нэр	Ж/Б мг/л	ПИЧ мг/л	NH ₄ мг/л	NO ₂ мг/л	NO ₃ мг/л	PO ₄ мг/л	Fe мг/л	F мг/л
Төв аймаг Баян сум Шохойн орд Худгийн ус	3.8	0.1	0.01	0.003	8.28	0.003	0.02	1.00
MNS 0900:2018	-	-	1.5	1.0	50	3.5	0.3	0.7-1.5

Тайлбар: Ж/Б- Жинлэгдэгч бодис, ПИЧ-Перманганатын Исэлдэх Чанар

Шинжилгээ гүйцэтгэсэн инженер: П. Энхжингоо
Шалгасан инженер: Ц. Мийдүв
Хянаж баталгаажуулсан инженер: С. Отгонжаргал

Хуулбарлан хэрэглэхийг хориглоно.
Сорилтын дүн нь зөвхөн шинжилсэн сорьцонд хүчинтэй.

ЦАГ УУР, ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ГАЗАР
БАЙГАЛЬ ОРЧИН, ХЭМЖИЛ ЗҮЙН
ТӨВ ЛАБОРАТОРИ

17043, Үйлдвэр 2-4, Чингисийн өргөн чөлөө гудамж,
Хан-Уул дүүрэг, 20-р хороо, Утас: 11-341818
E-mail: bolztl@gmail.com

СОРИЛТЫН ДҮН

Дугаар он/№	: 2023/ Ц-222
Сорьц ирүүлсэн газрын нэр, хаяг, утас	: “Тэвхэн” ХХК
Сорьц авсан хүний нэр, албан тушаал	: Б.Батхшиг, БОХЗТЛ
Сорьцын тоо, төрөл	: 1, ус
Сорьц авсан огноо	: 2023.09.22
Сорьцын тодорхойлолт	: Усны сорьц
Шинжилгээний аргын стандарт	MNS ISO 10523:2001, MNS ISO 7888:1999, MNS 6271:2011, MNS 4424:2005 MNS 1097:1970, MNS 6832:2020
Шинжилсэн огноо	: 2023.09.23 -2023.10.11
Хуудасны тоо	: 2 /2
Үр дүн	: 1

Сорьцын нэр	pH	EC мкСм/см	SO ₄ мг/л	Cl мг/л	Ca мг/л	Mg мг/л	Na+K мг/л	HCO ₃ мг/л	Эрд мг/л	Хат мг-экв/л
Төв аймаг Баян сум Шохойн орд Худгийн ус	7.64	530	90.4	20.2	56.9	36.3	9.0	228	441	5.83
MNS 0900:2018	6.5-8.5	1000	500	350	100	30	-	-	-	7.0

Тайлбар: EC – цахилгаан дамжуулах чанар. Хат-Хатуулаг, Эрд-Эрдэсжилт

Шинжилгээ гүйцэтгэсэн инженер: П. Энхжингоо
Шалгасан инженер: Ц. Мийдүв
Хянаж баталгаажуулсан инженер: С. Отгонжаргал

Хуулбарлан хэрэглэхийг хориглоно.
Сорилтын дүн нь зөвхөн шинжилсэн сорьцонд хүчинтэй.

**ЦАГ УУР, ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ГАЗАР
БАЙГАЛЬ ОРЧИН ХЭМЖИЛ ЗҮЙН ТӨВ ЛАБОРАТОРИ**

17043, Үйлдвэр 2-4, Чингисийн өргөн чөлөө гудамж, Хан-Уул дүүрэг, 20-р хороо, Улаанбаатар хот
Утас: 11-341818 И-мэйл: bohxtel@gmail.com

СОРИЛТЫН ДҮН

Дугаар өн/№ : 2023/542-544
Сорьц ирүүлсэн газрын нэр, хаяг, утас : “Тэвхэн” ХХК
Сорьц авсан хүний нэр, албан тушаал : Б. Батхшиг агарын хэсэг
Сорьцын тоо, төрөл : 3, хөрөнгий сорьц
Сорьц авсан огноо : 2023.09.26
Сорьцын тодорхойлолт : Төв аймаг Баян сум шохойн орд
Шинжилгээний аргын стандарт : MNS 3310.1991
Шинжилсэн огноо : 2023.09.29
Хуудасны тоо : 1/1

Үр дүн

№	Сорьц авсан цэгийн нэр	Чийг %	pH	Ялзмаг %	Аммоний азот (NH ₄ -N) мг/кг	Нитратын азот (NO ₃ -N) мг/кг	Фосфор (P ₂ O ₅) мг/кг	Сульфат (SO ₄) мг/кг
1	Нөлөөллийн бүс	1.5	8.1	3.6	25	116	14	22
2	Авто зогсоол амьсгальдын кепит	1.6	7.6	3.2	28	5	23	105
3	Үйлдвэр орчим	1.8	8.0	4.2	22	96	12	21

Шинжилгээ гүйцэтгэсэн:
Хянаж баталгаажуулсан:

Техник Н.Эрдэнэсүрэн
БОШ-ний хэлтсийн дарга Б.Бэрхсэрэгмаа

Хуулбарлан хэрэглэхийг хориглоно.
Сорилтын дүн нь зөвхөн шинжилсэн сорьцонд хүчинтэй.

**ЦАГ УУР, ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ГАЗАР
БАЙГАЛЬ ОРЧИН ХЭМЖИЛ ЗҮЙН ТӨВ ЛАБОРАТОРИ**

17043, Үйлдвэр 2-4, Чингисийн өргөн чөлөө гудамж, Хан-Уул дүүрэг, 20-р хороо, Улаанбаатар хот
Утас: 11-341818 И-мэйл: bohzi@igmail.com

СОРИЛТЫН ДҮН

Дугаар ом/№ : 2023/ 542-544
Сорьц ирүүлсэн газрын нэр, хааг, утас : “Тэвхэн” ХХК
Сорьц авсан хүний нэр, албан тушаал : Б.Батхилиг агаарын хэсэг
Сорьцын тоо, төрөл : 3, хөрсний сорьц
Сорьц авсан огноо : 2023.09.26
Сорьцын тодорхойлолт : Дорноговь аймаг Даланжаргалан сум
Шинжилгээний аргын стандарт : САЗ А01:2022
Шинжилсэн огноо : 2023.09.27
Хуудасны тоо : 1/1
Үр дүн

№	Сорьц авсан цэгийн нэр	Кадмийн (Cd)	Хар тугалга (Pb)	Мөнгөн ус (Hg)	Хром (Cr)	Цайр (Zn)	Зас (Cu)	Стронци (Sr)
1	Нөлөөллийн бус	0.6	15	<0.005	<0.5	<0.005	26	325
2	Авго зогсоол ажилчдын кемп	<0.05	12	<0.05	<0.5	52	28	279
3	Үйлдвэр орчим	<0.05	15	<0.05	<0.5	<0.005	28	307
MNS 5850:2019/ ЗДХ		3	100	2	150	300	100	800

Шинжилгээ гүйцэтгэсэн:
Хянаж баталгаажуулсан:

Инженер Б.Даваасүрэн
БСОЦ-ний хэлтсийн дарга Б.Бархасрагчаа

Хуулбарлан хэрэглэхийг хориглоно.
Сорилтын дүн нь зөвхөн шинжилсэн сорьцонд хүчинтэй.

БАТЛАВ.
ТӨВ АЙМГИЙН БАЯН СУМЫН
ЗАСАГ ДАРГА
М.МӨНХ-ЭРДЭНЭ

БАТЛАВ.
“ТЭВХЭН” ХХК-ИЙН
УУРХАЙН ДАРГА
Б.ГАНЗОРИГ

УС АШИГЛАХ ГЭРЭЭ

2023 оны 07 сарын 03-ны өдөр

Дугаар 01

Мааньт

Нэг. Ерөнхий зүйл:

Усны тухай хуулийн 28.4, 28.6, 28.7, 29.1-д заасны дагуу: Ус ашиглуулагчийг төлөөлж Төв аймгийн Баян сумын ЗДТГ-н Байгаль орчны асуудал хариуцсан мэргэжилтэн Бямбасүрэн овогтой Ууганбаатар, Ус ашиглагчийг төлөөлж Төв аймгийн Баян сумын нутагт орших БАЯН ШАНД нэртэй газарт ашигт малтмал ашиглах 9011064132 дугаартай улсын бүртгэлийн гэрчилгээтэй, 017063 регистрийн дугаартай “ТЭВХЭН” ХХК-ийг төлөөлж Уурхайн дарга Б.Ганзориг нар ус ашиглах талаар тохиролцон энэхүү гэрээг 2023 оны 07 дүгээр сарын 03-аас 2023 оны 12 сарын 31-ны өдөр хүртэл 1 жилийн хугацаатайгаар байгуулав.

Хоёр. Гэрээний гол нөхцөл:

2.1. Ус ашиглах зориулалт: Уурхайн ашигт малтмал ашиглах, ажилчдын ахуйн хэрэглээний ус авч ашиглана.

2.2. Ашиглах усны хэмжээ:

2.2.1 Унд-ахуй, м³/жил: $5900 \text{ м}^3 \times 85,03 = 501795$

2.3. Усны чанар, найрлага: 2023 оны 08 дугаар сарын 03 –ны дотор гүний худгийн усанд хими, бактерлогийн шинжилгээ хийлгэх. Стандартын шаардлага хангасан тохиолдолд унд ахуйд усыг хэрэглэх.

2.4. Усны эх үүсвэрийн:

2.4.1 Байршил: Төв аймгийн Баян сумын Цавчир 3-р баг

2.4.2 Ахуйн усны хэрэглээний зориулалтаар.

2.5. Хаягдал усны:

2.5.1 Хэмжээ: Стандартын шаардлага: Ариутгах татуургын сүлжээнд нийлүүлэх хаягдал ус. Ерөнхий шаардлага “MNS 6561:2015” стандартын шаардлагыг хангасан хаягдал ус гаргах.

2.5.2 Хаях цэгийн байршил: Уурхайн ашигт малтмал ашиглахад хэрэглээнээс гарсан бохирьг Байгальд хор хохирол учруулахгүйгээр шингээх.

2.6. Усны эх үүсвэрийг хамгаалах, усны нөөц хомсдох, бохирдохоос сэргийлэх арга хэмжээ, түүнд зарцуулах хөрөнгийн хэмжээ: Жил бүрийн байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөнд усны нөөцийг хамгаалахад зарцуулах хөрөнгийн хэмжээг тусгаж хэрэгжүүлж ажиллах.

2.7. Ус ашигласны нэгж төлбөрийн хэмжээ: 2021 оны усны нөөц ашигласны төлбөрийг “Усны экологи, эдийн засгийн үнэлгээг шинэчлэн батлах тухай” Монгол Улсын Засгийн Газрын 2011 оны

302 дугаар тогтоолын 1 дүгээр хавсралт, “Усны нөөц ашигласны төлбөрийн хувь хэмжээг тогтоох, хөнгөлөх тухай”, “Тогтоолын хавсралтад өөрчлөлт оруулах тухай” Монгол Улсын Засгийн газрын 2013 оны 326, 327 дугаар тогтоолын дагуу 00000м³-ээс хойш тоолуурын заалтаар тооцож 100140300944/Тө.Баян Ус, рашааны төлбөр/ дансанд төвлөрүүлнэ. 1м³ усны төлбөр 991.2 төг

Гурав. Талуудын эрх, үүрэг:

Гэрээ байгуулагч талууд нь Усны тухай хуулийн 7.5, 10.1, 18, 13.1.1, 13.1.5, 18.1.4, 19.1.2, 19.1.4, 26.1, 30.1, 30.2, 31.1-д заасан эрх эдэлж, үүрэг хүлээнэ.

Дөрөв. Бусад:

4.1. Гэрээ нь талууд гарын үсэг зурж, тамга, тэмдэг дарж баталгаажуулсан өдрөөс эхлэн хүчин төгөлдөр болно.

4.2. Ус ашиглуулах дүгнэлт, ус ашиглах зөвшөөрөл, хаягдал усны талаарх дүгнэлт, хаягдал ус зайлуулах зөвшөөрөл нь гэрээний салшгүй хэсэг байна.

4.3. Гэрээний биелэлтийг жил бүр дүгнэж, тэмдэглэж үйлдэнэ.

4.4. Талуудын тохиролцсоноор гэрээнд нэмэлт, өөрчлөлт оруулж болох ба бичгээр үйлдэнэ.

4.5. Гэрээг дор дурдсан үндэслэлээр хугацаанаас нь өмнө цуцалж болно.

4.5.1 ашиглаж байгаа усны эх үүсвэр тусгай хэрэгцээнд шилжсэн:

4.5.2 аль нэг тал татан буугдсан бол.

4.6. Талуудын хооронд үүссэн маргааныг зөвхөн журмаар шийдвэрлэхийг эрхэмлэх бөгөөд эс зөвшөөрөл холбогдох шатны шүүхээр шийдвэрлүүлнэ.

ГЭРЭЭ БАЙГУУЛСАН:

Ус ашиглуулагчийг төлөөлж:

Төв аймгийн Баян сумын

Байгаль орчны асуудал хариуцсан

Мэргэжилтэн Б.Ууганбаатар

/..... / Гарын үсэг/

Утас: 98118137

Ус ашиглагчийг төлөөлж:

“ТЭВХЭН” ХХК-ийн

Уурхайн дарга Б.Ганзориг

/..... / Гарын үсэг/

Утас: 95950557

**ТӨВ АЙМГИЙН
БАЙГАЛЬ ОРЧИН, АЯЛАЛ
ЖУУЛЧЛАЛЫН ГАЗАР**

41111 Төв аймэг, Зуунмод сум, Номх 1 дүгээр баг
Утас: 70273290, 70273457
Цахим шуудан: tov.boaj@gmail.com
Цахим хаяг: boigali.to.gov.mn

2023.05.15 № 07/176

Тайлбар _____ -ны № _____ -т

**“Тэвхэн” ХХК-д ус ашиглуулах дүгнэлт
хүргүүлэх тухай**

Төв аймгийн Баян сум, 3 дугаар багийн нутаг, Шанд худагт байрлах “Тэвхэн” ХХК-ийн холбогдох материалыг судлан үзээд Монгол улсын “Усны тухай” хуулийн 4 дүгээр бүлгийн 28 дугаар зүйлийн 4 дэх заалтыг үндэслэн 2023 оны үйл ажиллагаанд усны нөөц ашиглуулах тухай дүгнэлтийг гарган хавсралтаар хүргүүлж байна.

“Төсвийн тухай” хуулийн 23.6.5-д заасны дагуу технологийн зориулалтаар 2023 онд ашиглах усны 1м³ усны нөөцийн төлбөрийг 85.05 төгрөгөөр тооцон аймгийн төсөвт (Төв аймгийн Татварын хэлтсийн “Төв аймаг төрийн сан банк” дахь 100140000944 тоот дансанд), БОАЖ-ийн сайдын 2018 оны 10 дугаар сарын 03-ны өдрийн А/376 тоот тушаалаар батлагдсан ус ашиглуулах дүгнэлт гаргах үйлчилгээний хөлс 50000 төгрөгийг Төв аймаг Төрийн сан дахь /Тө.БОАЖГазар н.с/ 100140013402 тоот дансанд тус тус төлөх нь зүйтэй.

Сумын Засаг даргатай ус ашиглах гэрээ байгуулан Байгаль орчин, аялал жуулчлалын газарт бүртгүүлэх, “Усны тухай” хуулийн 30 дугаар зүйл дэх заалтын дагуу ус ашиглагчийн үүрэг, ус ашиглагчдад тавигдах шаардлагыг ханган ажиллах, усны мэдээллийн сан бүрдүүлэхтэй холбоотой мэдээ тайланг дүгнэлтэд заасан хугацаанд ирүүлэх, Байгаль орчин ногоон хөгжлийн сайдын 2013 оны 05 дугаар сарын 16-ний өдрийн А-156 тоот тушаалаар батлагдсан “Ус ашиглалт, хэрэглээг тоолууржуулах журам”-ын дагуу ус ашиглалт, хэрэглээг тоолууржуулах, ус ашиглуулах тухай дүгнэлтээр өгсөн зөвлөмж, шаардлагыг хэрэгжүүлэн ажиллахыг мэдэгдье.

Хавсралт __ хуудастай.

Хувийг Баян сумын Засаг даргад

ДАРГА Ж. ДАШ-ЯЙЧИЛ

412303000100

ТӨВ АЙМАГ БАЙГАЛЬ ОРЧИН, АЯЛАЛ ЖУУЛЧЛАЛЫН ГАЗАР
УС АШИГЛУУЛАХ ДҮГНЭЛТ
Дугаар 22/25

2023.05.12

Зуунмод

1. Аж ахуйн нэгж байгууллага, захирлын нэр хаяг, утас факс, улсын бүртгэлийн дугаар:

“Тэвхэн” ХХК, Захирал Д.Нямсүрэн, Улаанбаатар хот, Сонгинохайрхан дүүрэг, 4-р хороо, Хүнсчдийн гудамж-107, УБД:9011064132, РД:2063158, Утас:70181385, 91888851

2. Төслийн нэр, байршил: Шанд худагт, MV-017063, 22.11 га

3. Төсөл хэрэгжүүлэгч: “ТЭВХЭН” ХХК

4. Тусгай зөвшөөрлийн дугаар болон талбайн координат: (X, Y)

№	X	Y	Талбай
1.	107° 35' 38.45"	47° 11' 51.71"	22.11 га
2.	107° 35' 21.45"	47° 11' 51.71"	
3.	107° 35' 21.45"	47° 12' 11.72"	
4.	107° 35' 38.45"	47° 12' 11.72"	

Ашигт малтмал ашиглалтын тусгай зөвшөөрлийн дугаар MV-017063.

5. Төслийн зорилго: Баян сумын нутаг Шанд худагт шохойн чулуун олборлоно.

6. Үйлдвэрлэл, үйлчилгээний нэр төрөл зориулалт: Шохойн чулуу

7. Төслийн техник, технологи ажиллах горим, хүчин чадал: Уурхайн олборлолтын үйл ажиллагаанд ус ашиглахгүй. 2023 онд ажилчдын унд ахуй, зам талбайн тоосжилт дарах, ногоон байгууламжид ус хэрэглэнэ.

8. Жилийн бүтээгдэхүүний хэмжээ: 2023 онд 7 сар буюу 210 орчим хоног 13 хүн ажиллахаар төлөвлөсөн.

9. Усны эх үүсвэр, нөөц, чанар, хоногт ашиглах хэмжээ /шоо.метрээр/ 2020 онд “Монтего” ХХК-иар гаргуулсан гүний худгаас хангаж байна. Худгийн гүн 100м, 66м, 1л/с, Усны дээжийг 2021 оны 9 сард Эко стандарт лабораторт шинжлүүлж, сорилын дүн холбогдох стандартадуудад нийцсэн үзүүлэлттэй байна.

10. Худаг өргөлтийн станцууд, усны тоолуур /насосны хүчин чадал марк/: Усны тоолуур суурилуулах шаардлагатай.

11. Дамжуулах байгууламж /шугам сүлжээний урт> диаметр/: Дамжуулах байгууламжийн уртыг тодорхойлоогүй.

12. Хаягдал бахир усны хэмжээ, цэвэрлэгээний арга, түвшин: Ахуйн хэрэглээнээс гарах шингэн хаягдлыг зайлуулахдаа “MNS 6230.2010, Бохир ус зайлуулах цэг тогтоох. Ерөнхий шаардлага” стандартын шаардлага хангасан цэгт зайлуулна.

13. Холбогдох хууль, дүрэм, журам, норм стандартын дагуу усны зарцуулалтыг тооцоход:

Төслийн усны хэрэгцээг Байгаль Орчин, Ногоон Хөгжил, Аялал Жуулчлалын Сайдын 2015 оны А/301 дугаар тушаалаар батлагдсан нормын дагуу тооцоход үйлдвэрлэлийн хэрэгцээнд:

Унд ахуйн хэрэгцээнд – $13\text{хүн} \cdot 80\text{л} \cdot 210\text{хоног} = 218\text{м}^3$ /Унд ахуйд хэрэглэсэн усыг “Байгалийн нөөц ашигласны төлбөрийн тухай” хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.1.1 дэх заалтад заасны дагуу төлбөрөөс чөлөөлнө/

Зам талбайн тоосжилт дарах усалгаанд – $4500\text{м}^2 \cdot 4\text{л} \cdot 150\text{хоног} = 2700\text{м}^3$

Ногоон байгууламж – $1000\text{ш} \cdot 40\text{л} \cdot 80\text{хон} = 3200\text{м}^3$

Нийт ашиглах усны хэмжээ $218\text{м}^3 + 2700\text{м}^3 + 3200\text{м}^3 = 6118\text{м}^3$

Хоногт ашиглах усны хэмжээ 29м^3

14. Холбогдох хууль, тогтоол шийдвэрийн дагуу оногдуулах усны нөөцийн

төлбөрийн хэмжээ

Хайгуулын ажлын үед техник технологийн хэрэгцээнд ашиглах газрын доорх усны төлбөрийн хэмжээг Усны экологи эдийн засгийн үнэлгээг шинэчлэн батлах тухай Засгийн газрын 2011 оны 302 дугаар тогтоолоор Хэрлэн голын сав газарт тогтоосон суурь үнэлгээ, Засгийн газрын 2013 оны 327-р тогтоолд заасан ашиглалтын зориулалтыг тооцох итгэлцүүр, 2013 оны 326-р тогтоолын 1-р хавсралтад заасан төлбөрийн хувь хэмжээг ашиглан тооцож, “Төсвийн тухай” хуулийн 23.6.5, 23.8.9-д заасны дагуу аймаг, орон нутгийн төсөвт төвлөрүүлэх нь зүйтэй.

1м^3 усны нөөцийн төлбөр $2835 \times 0.2 \times 0.15\% = 85.05$ төгрөг

Ус ашигласны төлбөр: $5900\text{м}^3 \times 85.05\text{төгрөг} = 501\,795$ төгрөг

(Төв аймгийн Татварын хэлтсийн “Төв аймаг төрийн сан банк” дахь 100140000944 тоот данс)

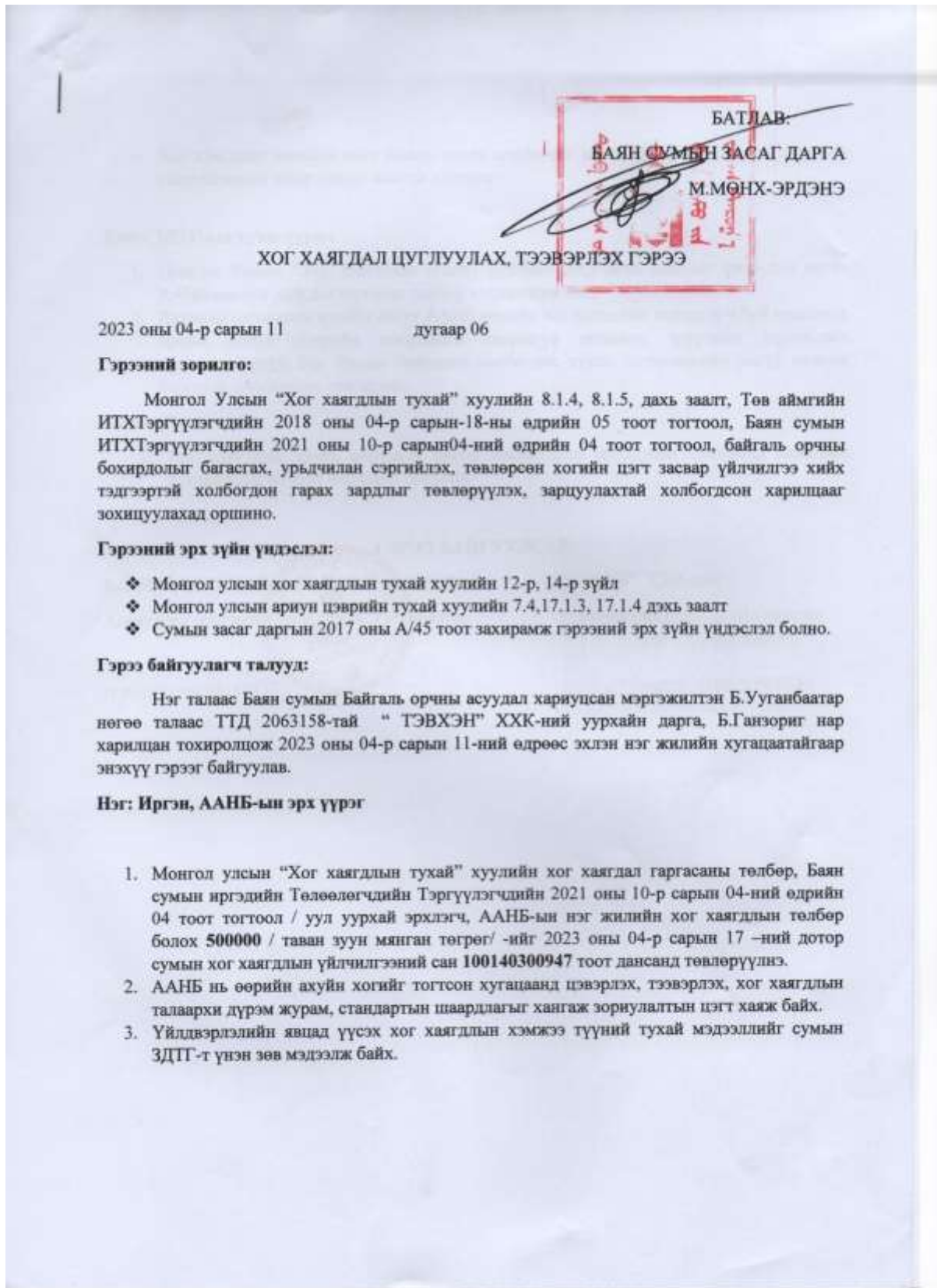
16. Үйлдвэрлэл, үйлчилгээнд усны нөөцийг хэмнэх, эргүүлж ашиглах даалгавар:
Технологийн усны хэрэгцээг хангахдаа аль болох хэмнэлттэй технологи ашиглах, технологид усыг эргүүлэн ашиглах дэвшилтэт аргыг судалж нэвтрүүлэх

17. Төвхөн шаардлага, цаашид авах арга хэмжээ, зөвлөмж:

- “Усны тухай” хуулийн 28.6, 28.11-д заасны дагуу ус ашиглуулах дүгнэлтийг үндэслэн Баян сумын Засаг даргатай ус ашиглах гэрээ байгуулж, аймгийн Байгаль орчин, аялал жуулчлалын газарт бүртгүүлэх.
- Монгол улсын Засгийн газрын 2018.12.26-ны өдрийн 391-р тогтоолоор батлагдсан “Зөвшөөрсөн хэмжээнээс илүү ашигласан усны төлбөр тооцох журам”-ын дагуу илүү ашигласан усны хэмжээг хувь тооцон, шатлан өсгөхийг анхааруулж байна.
- “Усны тухай” хуулийн 30 дугаар зүйлийн дагуу ус ашиглагчдад тавигдах шаардлагыг хэрэгжүүлэн ажиллах
- “Усны тухай” хуулийн 25.1 дэх заалтын дагуу ус бохирдуулсны төлбөр төлөх үүрэг хүлээнэ.
- Байгаль орчин, ногоон хөгжлийн сайдын 2013 оны А-156 тушаалаар батлагдсан “Ус ашиглалт, хэрэглээг тоолууржуулах журам” болон “Хаягдал ус. Ерөнхий шаардлага” MNS 4943:2015 стандартыг мөрдөж ажиллах.
- Байгууллагын жил бүрийн бизнес төлөвлөгөөнд үндэслэн усны хэрэглээг урьдчилан тооцуулж ус ашиглах дүгнэлтийг үйл ажиллагаа эхлэхээс нэг сараас доошгүй хугацааны өмнө гаргуулж, бодит хэрэглээг үнэн зөв тусгасан ус ашиглалтын тайланг 2022 оны 12 дугаар сарын 20-ны дотор аймгийн Байгаль орчин, аялал жуулчлалын газарт ирүүлэх.

ДҮГНЭЛТ ГАРГАСАН МЭРГЭЖИЛТЭН

Г.ГАНБАЯР

4. Хог хаягдлыг ангилан хаях талаар зохих мэдлэгийг ажилтандаа эзэмшүүлэн аюулгүй ажиллагааны шаардлагыг хангаж ажиллах

Хоёр: ЗДТГ-ын хүрээ үүрэг:

1. Монгол Улсын “Хог хаягдлын тухай” хуулийн 20,3 дахь заалтыг үндэслэн иргэн ААНБ-аас хог хаягдал гаргасан төлбөр нэхэмжилж авах
2. Хуулиар олгогдсон эрхийн дагуу ААНБ өөрийн хог хаягдлын талаар өгч буй мэдээлэл, орчны ариун цэврийн шаардлага хангаагүй нөхцөлд эрүүгийн хариуцлага хүлээлгэхээргүй бол Улсын байцаагч холбогдох хууль тогтоомжийн дагуу мөнгөн торгууль оногдуулах эрх эдэлнэ.

Гурав: Бусад

1. Хог хаягдлын хууль өөрчлөлт орсон тохиолдолд төлбөрийн хэмжээнд харилцан тохиролцож нэмэлт өөрчлөлт оруулна.

ГЭРЭЭ БАЙГУУЛСАН:

БАЯН СУМЫН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ АСУУДАЛ
Хариуцсан мэргэжилтэн: Б.Ууганбаатар

/гэмдэг/ утас: 98118137

“ТЭВХЭН” ХХК-ний

Уурхайн дарга: Б.Ганзориг

/гэмдэг/ утас: 95950557

